

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

מבלל

ק"ג אב ג מ"י ס"ו מה"ז
זכיה ומתנה ה"ל
ט ושי' מ"ג' ס'מ' ע"ג
פכ ע"ש' א"ע' ס'י ק'
ספ"ח
ק"ד ר' מ"י' ע"ס הלכה'
ע"ש' ע"ס ס"ב:

למיר נחת רוח עשיתי לבעלי ואם תאמר מנא ליה דבעי
תרוייהו ללמא דבכתיבה גרידא סגי ו"ל דאם כן מאי אע"פ דקאמר
ר' יוסי דמשמע שבה להקל על דברי הגאון קמא דהא קבלה עדיפא
מכתיבה וא"כ רבי יוסי מתמיר נפ"י
אלא ודאי ת"ק תרוייהו בעי וקשה דאי
קבלה עדיפא מכתיבה אמאי אינטריך
ר' יהודה למימר היתה שם ולא קבלה
כיון דלמיר קבלה ולא היתה שם
ורש"ב ס"מ'י ספירש דרבנמן כשמואל
אלא שמואל אליבא דרבנן ורב נחמן
אליבא דר' יוסי קאמר דמהניא כתיבה
למורה בלא קבלה אם כן אמאי נקט
רבי יוסי קבלה אע"פ שלא כתב לה
הוא ליה למימר כתב לה אף על פי
שלא קבלה והוי חידוש יותר וחי הוא
אלא דכתיבה וקבלה שוין אל הוא
אחי ספיר ודייק (ה) הגאון קמא כתיבה
וקבלה בעי דאי מהניא כתיבה גרידא
מאי אף על פי דקאמר רבי יוסי
דמשמע דאחא להקל הלא הן שוין:
עיניתא

ומקולי כחובה שנו לאן. אכולהו קאי דשאר בעלי חובין לא אברו
בדך עד שיאמרו בפירוש אנו מוחלין השעבוד שעל הנכסים הללו
אבל בכחובה הקלו כדאקילו גבה נמי לענין יוצרות ודמפרש עומא
בכחובות (דף פו.) דיותר משהאיש רוצה לישא אשה רוצה לישא
דניחא לה בכל דהו כדריש לקיש טב
למיחב טן דו מלמיחב ארמנו אבל
שאר בעל חוב שפושא טובה ללוה לא
מוקליין גביה דבשביל שהוא עושה
טובה אין לו לאבד בחסם: ה"ג הן
רבי יוסי ואמר אם קבלה עליה אע"פ
שלא כתב לה אבדה כחובתה. וספ"א
דהך היא במס' פאה כתב לה אע"פ
שלא קיבלה לא גרסיין קבלה עליה
שמחלה להם השעבוד בפירוש: מכלל.

דשמעיה רבי יוסי לת"ק דבעי קבלה
גמורה עם הכתיבה דלם איחא
דכתיבה למוד קאמר הכי הוא ליה
לרבי יוסי למימר אף על פי שכתב לה
לא אבדה כחובה אלל אם כן
וקבלה עליה וקשיא לכל הני דלעיל
למוקי למיתיה בשותפתא שלא נתגרת
בפירוש דהכי הוא ליה לתרזוי הכא
במאי עסקיין בשקייבלה עם הכתיבה
דיקא נמי דקתני ספ"א רבי יוסי אומר
כו': ופי' מימא כולה ר' יוסי היא.
ואשמעיין רישא דכתיבתא קרקע כל
שהו למוד אבדה כחובתה ואשמעי'
נמי בספ"א דלם קבלה אע"פ שלא
כתב לה אבדה כחובה דלו הא לו הא
בעי ומשום דכתיבה למוד מיירי
רישא אינטריכו לתרזוי מה שפירטו:

הגהות הב"ח
(א) גמ' הכא ספ"א
בעלמא הוא: (ב) שם
מעטלי ודאי. י"ב
ע"י פ' מי שמת דף
ק"ג: (ג) רשב"ם ד"ה
או דלמא וכו' דמיבעיא
ליה אי: (ד) ד"ה והכא
פירא בעלמא הוא דהא:
(ה) תוס' ד"ה מכלל וכו'
דייק ומנא קמא:

רבינו גרשום

ופקולי כתובה שנו כאן.
דכולהו הני תנאי מקליין
בכתובה וכוותו הני
תנאי סברי אע"פ דלא
קבלה עליה קבול גמור
איתה קרקע אפי' הכי
אבדה כתובה: מכלל
דת"ק סבר כתיבה
וקבלה עולא בעי ובי
חימא כולה. הא משנה
דתנן התם ר' יוסי היא
ומשום הכי דמי בקבלה
על שהיא: והתניא
א"ל יהודה אימתי.
אבדה כתובה בתנאי
שוקתא ששוקבלה עליה
כו'. אלא דלא כולה
ר' יוסי היא ואחי דרז'
קשיין לרובתה דאמרי'
לעיל מכלל דה"ק קתיבה
וקבלה מעליה:
וקשיא לכולהו דאמרי
דלא בעיין קבלה מעליה
למירי הכל: כיון שעשאה
שותף בין הבנים. דהתרי'
כתיבה נכסיו לבניו כתב
קרקע כל שהיא
וקבלה עליה אבדה
כתובה: בעי רבא
בבבא. אי כתב כל נכסיו
לבניו וכתב לאשתו
קרקע כל שהיא מרומי
אמרינן שכיב טרע הוא
דידעה דלית ליה נכסים
אחרים למוד מהדיא
קרקע קא מתלה על
אחור קרקע אבל דרבי
לא מחלה דסברת דרז'
קני נכסים אחרים
ומצינא למנבא כולה
מניה או מירושין. או
לדימא השתא מיתה או
לית נכסים ומחלה מכל
וכל תיקו: ההוא דהוא
אמר תרזוי ברמא אית
לי ואמר פלגא מנכסי'
לחדא ברמא ופלגא
לאידך ותילתא לאינתת
בפרי הו' האי גוונא מאי.
מי אמרינן הואיל דלא
היביל לה בגוף של
קרקעלא אבדה כתובהה
או דלמא לא שגא: מי
דמי התם הוכח דהוא
דקנה לה דקל הו'
לפירושו קמיה לה
בגופא דארעא דהא
דקל בגופא דארעא היא
הכא תילתא לאיתת
בפרי פירא בעלמא היא
(א) לומר מפלגלי לא
אבניו דוראי לא אבדיה
כתובה: תלתא. כ"ה
הוא תילתא תלתא
לברת. היא מחלו ליה
גוף קרקע: שכיבא
הוא מנכתיבה. בחיי
אבות: סבר דר פאפ
למפרי. לית להא איתתא
א"א ומקיעא אע"פ
דהדר קנה בעלה שירש
אח

דלית ליה וקמחלה אבל בבבא הדר
לברת מיהת לית ליה תיקו ההוא דאמר להו פלגא לברת
ופלגא לברת ותילתא לאיתת בפרי איקלע רב נחמן לסורא עול לגבי רב
חסדא אמר ליה בי האי גוונא מאי אמר ליה הכי אמר שמואל יאפילו לא הקנה
לה אלא דקל אחד לפירותיו אבדה כתובהה אמר ליה אימור דאמר שמואל
התם דאקני לה בגופה דארעא הכא פירא(ה) הוא אמר ליה 'מלמלי קא אמרת
(ג) מפלמלי ודאי לא קא אמינא ההוא דאמר להו תלתא לברת ותלתא לברת
ותלתא לאיתת שכיבא חדא מבנתיה סבר רב פפי למימר לא שקלא אלא תלתא
אמר

אמר רבי יהודה אימתי כו' דברי הגאון קמא דאחא רבי יהודה לפירושי בצרייתא הכי דמי האי כתב לה קרקע כל שהיא דקאמר ת"ק אבדה
כתובהה ומוקי ר' יהודה בדלויכא קבלה והיתה שם בשענה שחלק לבניו דמיון דהיתה שם וקיבלה חוקה אין אחס רוצה שותפין ממוטו בפניו
ומחויק אית המתנה לקיימה א"כ"פ עושה בלב שם. וכדלמא בסנהדרין (דף סה.) אימתי דרבי יהודה לפרש דברי חכמים: אבל היה שם ולא
קיבלה עליה אלל היתה שותפת: קיבלה עליה ולא היתה שם. מנ"י למימר נחת רוח עשיתי לבעלי אלמא מדרבי יהודה שמעיין דת"ק כתיבה
וקבלה בעי: שותף בין הבנים. שכתב לה נמי קרקע כל שהיא מחלה ולא מוקליין לכל הך כחות לחמרי הכך לחמרי לעיל אלל בכתיבה
בעלמא אבדה כו' יוסי דמי לה בחדא או קבלה או כתיבה ומלתי שותפות רבינו שלמה זקני וז"ל דרב נחמן קאי בשיטת שמואל רבי דלוקמה
במחלק לפניה והיא שותפת אע"פ דלוחזיטיה לעיל ה"מ משום דת"ק קבלה נמי בעי מיהו לרבי יוסי דסבר דמי ליה בחדא בכתיבה בלא
קבלה איכא למיפרך נמי כדלעיל משום דכתב לה קרקע כל שהיא אבדה כחובתה ולריך לשנויי לרבי יוסי במחלק לפניה והיא שותפת ורב נחמן
כו' יוסי ס"ל דמי ליה או בכתיבה או בקבלה וכיון דמחלק לפניה והיא שותפת לפיכך מוחלת שהרי עשאה שותף לחלק חלק בפני עצמה בין
הבנים ומינן דחשיבא ליה כאלה מבניו לחלק נמי לה חלק כמו שמחלק לבניו מתרלה לו מוחלת השעבוד מן הנכסים ורב נחמן לפרש טעם לדברי
שמואל אחא: בבבא היאך. בריא שכתב נכסיו לבניו וכחש לאשתו קרקע כל שהיא שותפת בין הבנים או אבדה כחובתה או לא מי
אמרינן בשכ"מ הוא דאבדה שעבוד כתובהה שעל הנכסים הללו. הא ידעה לית ליה נכסים יותר וגם לא ידעו לו עוד שהרי ימור והלכך הוא
לא לערער במתנה וכו' וכו' דשקתה ודאי נתקרייה וקנו אלל בבבא פירש שותפת סברה הדר קני בעל נכסיו היום או אבדה וזכבה מהס
דכתיבה בשטר כתובהה ועשיתי להנא למיקרי ומה לו להכעיסו וכעשו ע"פ שחררה א"כ יקנה עוד נכסים וכיון דמשום הכי שקתה לא אבדה
שעבוד כתובהה מהני נכסי ותמרוף מהן היום או למחר: או דלמא השאה מיהא הא ליה ליה. ולא מסקא דרעשה דלמא הדר קני וכיון
דלא מסקא דרעשה היה לה למחות אלל ודאי מרזישתיקא ארזוי אודיא ליה ונתגרתה וגמרה ומחלה להו שעבודה ומיהו אם יבואו לו נכסים
היום ולמחר תגבה מהן כדלקמן שהרי רוב כתובהה לא מחלה אלל שעבוד כל הני נכסים שנכח לבניו מחלה ואחרי מציולה דידה דלא
תמרוף עוד מהן כן נראה בעיני ועיקר דרבא פשיטא ליה לחלו קני נכסים גביא מנייחו כדלקמן ואית דמפרשי דמבעיא (ג) אי גביא מנכסים
דקני למחר או לא וטעות דמילתא דמיפסוקא לקמן לרב כהנא לאו אורחא דגמרא למימר תיקו והכי הוא ליה למימר מילתא דמבעיא
ליה לרבא פשיטא ליה לרב כהנא דהוא דאמר להו תילתא לברת כו' כדלקמן דכה"ג אמר בפ' הגולל ע"ג (ד"ב קה) בעי רבא נקבע ע"י מהו
מי אמרי' כו' מילתא דמיבעיא ליה לרבא פשיטא ליה לרבא דאמר רבא כו' דלמא רבא כו'. ההוא. שכיב מרע: דאמר להו פלגא לברת כו'. שתי
צטת היו וחלק לכן כל נכסיו ומקרקעי ותילתא דפרי נתן לאשתו ק"ד השתא פירות מוחזרין ולקמיה מוקי לה בתלושין: כה"ג. דלא
כתב לאשתו קרקע כל שהיא אלל פירות שיש על מהו שעבוד שיש על מהו שעבוד שיש על מהו שעבוד שיש על מהו שעבוד שיש על מהו שעבוד
שהצטת נטלו שני חלקים והיא חלק שלישי או לא הואיל ולא עשאה שותף בגוף הקרקע ותחזור ותמרוף מותר הכתובה מן הבנות ומיהו כל
כתובהה לא תחזור ותמרוף דמי פירות שחזקו לה בכחובתה כדלמרינן לקמן בפירקין (דף קלח.) סנו מאתיס וזו לפלונית אשתי כראוי לה
טעולתן ואלת כחובתה ומפרשינן התם דמשום לישא ימירא דקאמר כראוי לה טעולתן לבד כתובהה אבל לא אמר כראוי לה ידה על העליונה
שאל אותן מאתיס הו' יותר טעולתן בכחובתה ואלת כחובתה ימירה טעולת כחובתה בין הכל: אלל דקל אחד. לאכול פירותיו עד שיישב האינן
ושוב אין לה בקרקע כלום והיינו דבר שבה לעולם אפי' לרבנן דפליגי אדר"מ דהא חקי לה בגוף האינן: אבדה כתובהה. שכל עשאה שותף
בין הבנים דקרקע דהיא יעיקת קרקע חקי לה וכה"ה לפירות מוחזרין והיא דקאמר אינן לפירותיו לא למעט פירות מוחזרין בלא אינן אלל
רבותא הוא דאע"פ דהו' האינן חקי טלה לכשייבש והשתא לית ביה פרי אפי' בקרקע דמי וי"כ היבא דחקי לה פירות גופייהו שאלו
כבר ומחזרין לקרקע: והכא פירא בעלמא. (ד) דהא פירות תלושין מיבעי לן: מעטלי לא קאמינא. דאבדה בדך דודאי לא אבדה
כתובהה דלא חשיבי לה ובמתי' קני קרקע כל שהיא ולא מעטלי אבל הייתי סבור דמוחזרין צעתי מינאי: הסוא. ש"מ: דאמר להו תילתא
לברת ופלגא לבתי השניה ותילתא לאשתי. דהיינו עשאה שותף בין הבנות ומן הדין אבדה כתובהה מהני תרי תילתי שנתן האב
לבנות שהרי מחלה להו שעבודה ולא תמרוף עוד מוחז כתובהה כלום אלל אם כן יקנה בעלה נכסים אחרים כן שהרי מנכסים הבאים
לא מחלה שעבוד שלה ואיתרמי מילתא דלא קנה נכסים אחרים אלל מהני נכסים עצמן חזר וקנה דשכיבא חדא מצנתא בחיי וחרז וירשה
שהבז יורש את בתו: סבר רב פפי למימר. לית לה לאיתתא אלל תילתא דיהב לה בעלה דמהא תילתא דחזר וקנה לית לה מידי
שהרי לא ממקום אחר בל יליו אלל מאותן נכסים עצמן של בתו שכבר מחלה האשה שעבודה עליהם והלכך לא חזר משעבודי לה:

א"ל

יש נוחלין

פרק שמיני בבא בתרא

קלד

עין משפט
נר מצוה

(א) גדרים מה: .
(ב) סוכה בת: : ג [ש'
סנהדרין יא: (ג) ש"צ
מוקד וזר: פירוש ה"א
ס"א ר"ל: ה] [ע"ל: י:]

ועבר על דעת הגותן וגם ההקדש לא חל וה"ל כיון שעצרת על דברי המת המתנה אינה מתנה והחזרה אינה חזרה כי התם המתנה בטילה וגם ההקדש לא נתפס ומיהו לא דמו דהתם פריש ליה בהדיא ואינן לפניך אלא ע"מ שיבא אצלו ויחלל בו אכל הכא

התמא קהיב ליה ליונתן ולא פירש תורה אור

אם לאו אי אתה יבול להוציא מה שהחזרתי אמר המיח עלי בן עזריאל (6) מעיקרא מאי סבר משום מעשה דבית חורון דתנן א"מ עשה בבית חורון באחד שהיה אביו מודר הימנו הנאה והיה משיא בנו ואמר לחבירו הרי חצר וסעודה נתונין לך במתנה ואינן לפניך אמר לו אם שלי הן הרי הן מוקדשין לשמים אמר לו לא נתתי לך את שלי שתקדישם לשמים אמר לו לא נתת לי את שלך אלא שתהא אתה ואביך אוכלין ושותין ומרצין זה לזה ויהא עון תלוי בראשו אמרו חכמים "כל מתנה שאינה שאם הקדישה מוקדשת אינה מתנה: (א) תנו רבנן שמונים תלמידים היו לו להלל הזקן שלשים מהן ראויים שתשרה עליהן שבינה (ב) במשה רבינו שלשים מהן ראויים שתעמוד להן חמה כיהושע בן נון עשרים בינוניים גדול שבבולן יונתן בן עזריאל קמן שבבולן רבן יוחנן בן זכאי אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה גמרא הלכות ואגדות דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים וקלין וחמורין וגזרות שוות ותקופות וגמטריאות ומשלות כובסים ומשלות שועלים שיחת שדים ושיחת דקלים ושיחת מלאכי השרת ודבר גדול ודבר קמן דבר גדול מעשה מרכבה ודבר קמן היות דאבי מורא לקיים מה שנאמר "להנחיל אוהבי יש וואצורותיהם אמלא וכי מאחר דקמן שבבולם כן גדול שבבולם על אחת כמה וכמה אמרו עליו על יונתן בן עזריאל בשעה שיושב ועוסק בתורה כל עוף שפורח עליו נשרף: (ב) תנ"י האומר זה בני נאמן זה אחי אינו נאמן ייטול עמו בחלקו מת יהוורו נכסים למקומן נפלו לו נכסים ממקום אחר יירשו אחיו עמו: (ג) זה בני נאמן למאי הלכתא אמר רב יהודה אמר שמואל לירשו יולפמור את אשתו מן היבום לירשו

כבא ב מיי" ס"ז מהלכות גדרים ה"ל ע"ן סגד לאון רבנן ט"ש"ע י"ד ס"י רכא סע"ף ט :
קבד ב מיי" פ"ד מה"ל נהלו ה"ל א סגד עשין לו ט"ש"ע ח"מ" ס"י רעט טע"ף א :
קבד ב מיי" ג"ט ש"ל ח וסגד ש"ט ט"ש"ע ח"מ" ס"י רב טע"ף ב :
קבד ד מיי" פ"ג מהלכות יבום ה"ל א סגד עשין לא ט"ש"ע א"ש"ע ס"י ק"ו טע"ף א :
ואם אין אתה יכול להוציא מה שמכרתיו והקדשתי משום דתפסן שלי הוא להכי כפחתי והקדשתי תהלה כרי שתהא מוחזקת המתנה בידו כך אינך יכול להחזיר מה שנתתי לזה דבאחד שהייתי מוחזק מה שנתתי לזה משלי נתתי ולא משל אבירן ולא עברתי על דעה הנתון דכי ה"ל דהקדשתי וכתבתו משלי ה"ל ההיתרי משלי : חסיה עלי. כלומר נהניתי וינתן בן עזריאל: מעיקרא מאי סבר. הכי בעי מאי שנא מבר והקדש קודם שהחזיר. משום דהישש למעשה בית היתון : והא ע"ן כ"ס"ל הגדר דכתבי לא יתל דבר : אמרו חכמים כל מתנה שאינה שאם הקדישה מוקדשת אינה מתנה. וה"ל הכי כפחתי ליה ליונתן בן עזריאל א"ל תפסין שלי שאני יבול למכור ולתקדישן כך מה שאני מחזיר משלי אני מחזיר להכי מבר והקדיש תהלה כרי שתהא מוחזקת בידו המתנה: גדול שבבולם. שבבועונים: תלמוד. זו הלכה: הלכות. א"ל ברייתא כגון ספרי ובפירוש הגדרות: מדרשים: דקדוקי תורה. כגון חסריות: ותרומות: וטפוסות: דקדוקי סופרים. כל השבובן ששנו חכמים כגון המש עשרה נשים ופסות כ"ו וחשבון השניית וכגון חמשה דברים נאמרו בגבלת עוף: ספור: שיהיה שרים. שיהיה יודע ללחוש ולהשבובין: שיהיה יודע ללחוש דבר שתתמלא השרה דקלים ושיתקדשו: שיתמלאכי השרת. שיהיה יודע להשבובין בשם: הייות בשם: הייות דאבי רבא. היו יתלן לחרצן: פ"ס' האומר זה בני. נאמן לפסור את אשתו מן היבום כדפ"ר בגמ' זה אחי אינו נאמן. שאם היו פ"ס' אחין ובא אחד מפרמינת דים ואמר אחים אנחנו ואמר אחד מן האחים אני מבר שאחיו הוא ויטול ממנו

כבא ב מיי" ס"ז מהלכות גדרים ה"ל ע"ן סגד לאון רבנן ט"ש"ע י"ד ס"י רכא סע"ף ט :
קבד ב מיי" פ"ד מה"ל נהלו ה"ל א סגד עשין לו ט"ש"ע ח"מ" ס"י רעט טע"ף א :
קבד ב מיי" ג"ט ש"ל ח וסגד ש"ט ט"ש"ע ח"מ" ס"י רב טע"ף ב :
קבד ד מיי" פ"ג מהלכות יבום ה"ל א סגד עשין לא ט"ש"ע א"ש"ע ס"י ק"ו טע"ף א :

רבינו גרשום

ואם אין אתה יכול להוציא מה שמכרתיו והקדשתי משום דתפסן שלי הוא להכי כפחתי והקדשתי תהלה כרי שתהא מוחזקת המתנה בידו כך אינך יכול להחזיר מה שנתתי לזה דבאחד שהייתי מוחזק מה שנתתי לזה משלי נתתי ולא משל אבירן ולא עברתי על דעה הנתון דכי ה"ל דהקדשתי וכתבתו משלי ה"ל ההיתרי משלי : חסיה עלי. כלומר נהניתי וינתן בן עזריאל: מעיקרא מאי סבר. הכי בעי מאי שנא מבר והקדש קודם שהחזיר. משום דהישש למעשה בית היתון : והא ע"ן כ"ס"ל הגדר דכתבי לא יתל דבר : אמרו חכמים כל מתנה שאינה שאם הקדישה מוקדשת אינה מתנה. וה"ל הכי כפחתי ליה ליונתן בן עזריאל א"ל תפסין שלי שאני יבול למכור ולתקדישן כך מה שאני מחזיר משלי אני מחזיר להכי מבר והקדיש תהלה כרי שתהא מוחזקת בידו המתנה: גדול שבבולם. שבבועונים: תלמוד. זו הלכה: הלכות. א"ל ברייתא כגון ספרי ובפירוש הגדרות: מדרשים: דקדוקי תורה. כגון חסריות: ותרומות: וטפוסות: דקדוקי סופרים. כל השבובן ששנו חכמים כגון המש עשרה נשים ופסות כ"ו וחשבון השניית וכגון חמשה דברים נאמרו בגבלת עוף: ספור: שיהיה שרים. שיהיה יודע ללחוש ולהשבובין: שיהיה יודע ללחוש דבר שתתמלא השרה דקלים ושיתקדשו: שיתמלאכי השרת. שיהיה יודע להשבובין בשם: הייות בשם: הייות דאבי רבא. היו יתלן לחרצן: פ"ס' האומר זה בני. נאמן לפסור את אשתו מן היבום כדפ"ר בגמ' זה אחי אינו נאמן. שאם היו פ"ס' אחין ובא אחד מפרמינת דים ואמר אחים אנחנו ואמר אחד מן האחים אני מבר שאחיו הוא ויטול ממנו

לחה לו מתנה גמורה והקדמינן התם דלכלל דסיפא קאחי לאחי דקדמינן כל מתנה שאינה כו' : יהא עון תלוי כו' . שעל ידי שאני מקבל מתנה שלך והיא אינה מתנה גמולה ונתתה לי משל זה וקבד בה שהיא מוקדשת אם הקדישה אינה מתנה ואינה דעתו שע"מ כן נתנה לו שלא יקדישה ועליו נמי גבי ההוא שכתב נכסיו ליונתן כיון שלא היה בנו נהג כשורה ע"מ שלא יחזיר לבניו נתן לו ויונתן סבר כיון דסתמא יבד הויה מתנה לעשות בה ככל אשר יתפוך : ראויים שספרה . אלא שעון הדור גורם ואין הדור ראוי לכך : שעתמוד להם חמה כיהושע . ולמשה נמי עמדה חמה דנפקא לן במסכת ע"ז (דף ק"ה) . אכל אכל אלא משום דאין תשובתן כל כך כמשה תלאן ביהושע : גמרא . סדרת המשניות כעין שאנו מפרשין עליהן לא שנו כו' חסורי מחסרה כו' : הלכות . הלכה למשה מסיני : הגדות . מדרש פסוק כגון תנחומא וכו' ויקרא רבה : דקדוקי תורה . וי"ו דוזה לכס העומא (ויקרא) דמרבינן מנייה (ה) דם השרת: דקדוקי סופרים . כגון גזירות שגזרו חכמים שלא יבא לירי ארסור תורה : וקלים וממורים . שאדם דן מעלמו : גזירות שוות . כגון ליתן קיחה קיחה משדה עפרון (קדושין 97 ב) . תקופות . מולד הלכנה : וגימטריאות . כגון (א) כי אכל נפשי כתבתי יבדתי ירט ירחה לרחה נעטה (שנת 97 קה) . ומשלות כובסין . וכרך יש בה ללמוד דברי תורה כדכתיב (קהלת י) תקן משלים הרבה וכתבי דהבין משל ומלילה (משלי א) : שיחת שדים . להשביעם ונפקא מינה לעשות קמיע לרפואה : ושיחת דקלים . שבני חרם רגילים לדבר על הדקלים כדכתיב בשלמה וידבר על העצים (מלכים א 4) : ושיחת מלאכי השרת . להשביעם : מעשה מרכבה . שבחזקאל : היות דאבי רבא . שהקשו משניות וברייכות טובא ויתירלוס : להנחיל אוהבי יש . עולמות וכל כך למה כי אולריותיהם מלאים כל עוב דברי תורה וחכמה : גדול שבבולם על אחת כמה וכמה . להבין דבר מתוך דבר יוסר ויוסר : האומר זה בני נאמן . בגמרא מפרש למאי הלכתא : זה אחי אינו נאמן . להורישו עם אחיו שהרי אינן מכירין אותו כדמפרש בגמרא : ועול עמו בתלקו . כגון אם שנים הן לבד הספק ויש לכן לחוקק ג' שדות זה נטול שדה ומחלה ונתן זה המעמד על אחיו הספק שהוא אחיו החלי שדה דהכי קאמר ליה ודאי אחי אתה ויש לך לנטול שדה אחת מן השלש וחלי השדה שיש לי מחלקך אתן לך וחלי האחר ביד אחי הוא הבא לך רחיה ועול : מה . הספק : ימורו הנכסים . שבהן לו מחלקו : למקומן . כלומר לנו שנתנס לו אכל שאר אחין אין יורשים עמו דלמר ליה הרי החוקקה בגמלה הרחוייה . ספק מואצוץ אוהבי עלו לכס שהרי לא מחל לכס חלקו וזכתי עין הספק בתורת גזל ישנה בייבסם ועתה תירשו אותו חלק מן הדיו וגם אחי ארסם שנתתי לו כמו כן דמנינו כולנו שיקון וכתבתו : נפלה לו ירשאה . לספק בביו מנפוקס אחר או קנה נכסים ועכשו מת יירשו אחיו של מעמד עמו דהא קא מודי ליה שמתיהם הוא : גמ' לירשו

בנחלה אינו נאמן והואיל ושאר אחים אינם מכירים אותו לא ימעפ להם בנחלה שלא יהיו מצמצמין לו מנחלתן . אבל אחיו שביכור ומורה שאחיו הוא יטול עמו בחלקו הצי : ואם חל . בלא יורש אותו אח שבא : יחזרו נכסיהם למקומן. לזה האם בלבד שנתן לו חלקו: נפלו לו נכסים ממקום אחר . לאורו את שבא ומה: יירשו אחיו עמו על זה השררה בו שהוא אחיותו הואיל והוא מורה שאחיותו היה: למאי הלכתא. קא תני . אימור זה בני נאמן: יש

הנהגות הב"ח
(6) נב' בן עזריאל
(מעיקרא מאי סבר)
ח"מ" וי"ב ס"א וכן
פ"י רב"ש ו"א ו"א ס"ב :
(3) תוס' ד"ס כל וכו'
וקאמר כיני מנתיקן :

כפ"ר בגמ' זה אחי אינו נאמן. שאם היו פ"ס' אחין ובא אחד מפרמינת דים ואמר אחים אנחנו ואמר אחד מן האחים אני מבר שאחיו הוא ויטול ממנו